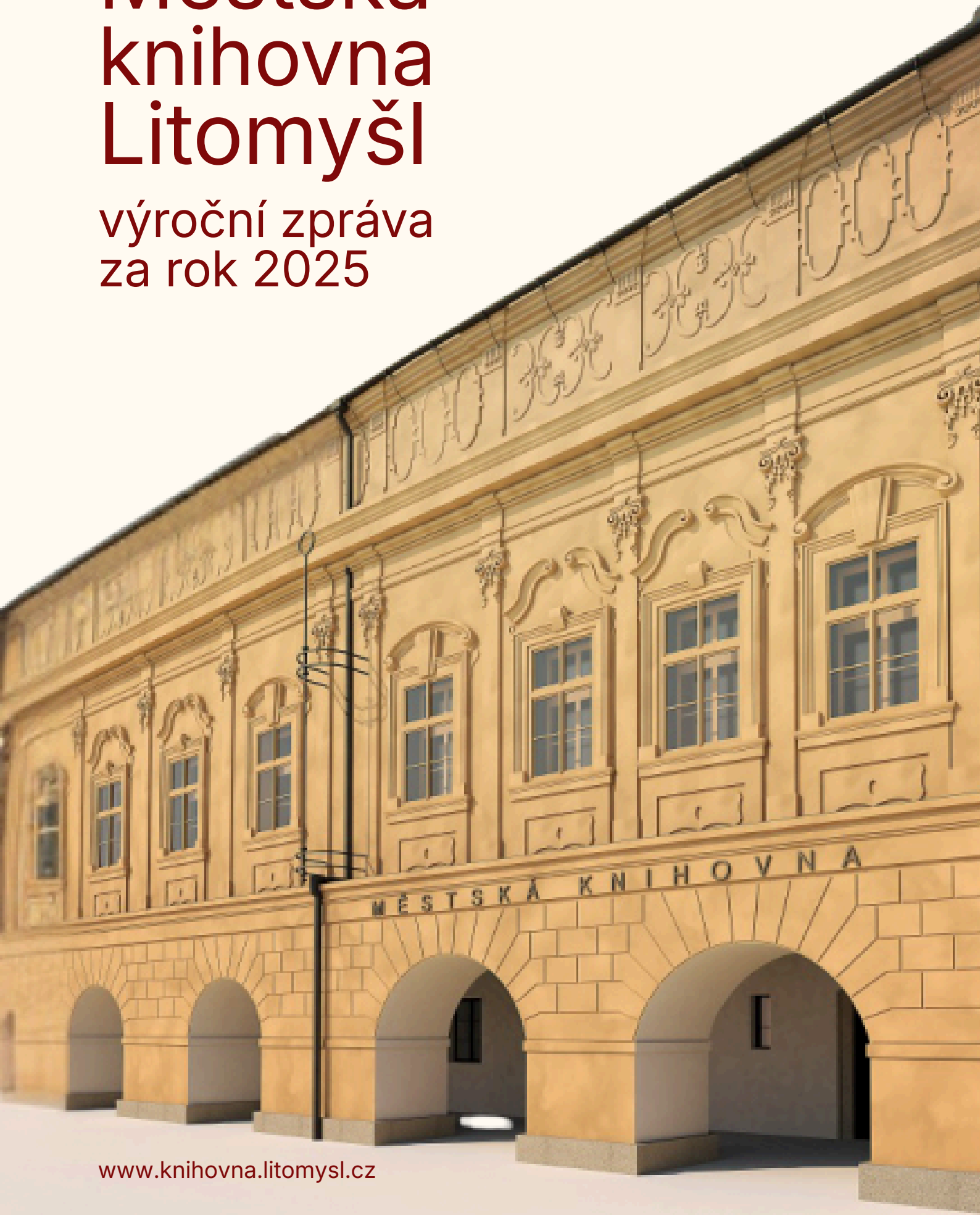

Městská knihovna Litomyšl

výroční zpráva
za rok 2025

Výroční zpráva 2025

Městská knihovna Litomyšl, příspěvková organizace

Smetanovo náměstí 50; 57001 Litomyšl

ředitelka: Ing. Iva Pekníková

IČO: 70996822

datová schránka: m7dk5dc

číslo účtu: 78-9968110237/0100

telefon: 461 612 068

e-mail: knihovna@litomysl.cz

webové stránky: www.knihovna.litomysl.cz

facebook: www.facebook.com/knihovnalitomysl

zřizovatel: Město Litomyšl

obsah

co přinesl rok 2025 knihovně	4
vize knihovny	6
cíle knihovny	6
působnost knihovny	7
veřejné knihovnické a informační služby	9
vzdělávací, kulturní a komunitní činnost	19
programy pro děti a mládež	21
programy pro seniory	29
programy pro širokou veřejnost	32
regionální služby knihovny	50
provozní, personální a ekonomická činnost	51
výroční zpráva dle zákona	57
slovo závěrem	58

co přinesl rok 2025 knihovně

Knihovna byla v roce 2025 oblíbeným místem pro mnoho návštěvníků – od žáků škol přes rodiče s dětmi až po seniory a širokou veřejnost. Fyzicky ji navštívilo 50 405 lidí a dalších 168 836 návštěv proběhlo online.

Knihovna byla v roce 2025 oblíbeným místem pro mnoho návštěvníků – od žáků škol přes rodiče s dětmi až po seniory a širokou veřejnost. Fyzicky ji navštívilo 50 405 lidí a dalších 168 836 návštěv proběhlo online.

Zájem byl o knihy, časopisy či deskové hry – výpůjčky stouply oproti předchozímu roku o 10 %. Během roku jsme nabídku služeb rozšířili o digitální průkaz, e-audioknihy do mobilního telefonu, půjčování virtuální reality a programovatelných robotů i přístup k databázi Děj nedostupných na trhu se statisíci titulů. Od podzimu je k dispozici také nový profesionální bibliobox. Celkově si čtenáři půjčili 92 846 fyzických i online dokumentů.

Knihovna byla zároveň místem vzdělávacích, kulturních a komunitních setkání – uspořádali jsme celkem 561 akcí, z nichž přibližně polovina byla určena dětem a mládeži. Vedle programů dětského oddělení pro školy jsme partnerem projektu Místní akční plán rozvoje vzdělávání na území ORP Litomyšl IV.

Pro dospělé jsme připravovali akce v rámci Univerzity třetího věku, pobočky Univerzity Pardubice, i programy pro širokou veřejnost. Již potřetí jsme ve spolupráci s Městem Litomyšl a Městskou galerií Litomyšl uspořádali Literární rezidenci strážníka Kmoníčka, jejímž hostem byla Radka Denemarková. S regionálními organizacemi jsme popáté spolupracovali na festivalu KRIMINACHT, který se nově rozšířil i do Olomouce.

co přinesl rok 2025 knihovně

Zapojili jsme se do akcí jako Lázně ducha, litomyšlské Dvorky, Noc s Andersenem, Noc literatury, Týden knihoven, Den pro dětskou knihu nebo Knížka pro prvňáčka – pasování na čtenáře. Pořádali jsme také autorská čtení, přednášky, workshopy o AI nebo například swapy rostlin a burzy.

Současně jsme zajišťovali metodickou pomoc a regionální služby pro šestnáct obecních knihoven.

Za tím vším stojí tým zaměstnanců, kteří se starají o fond i návštěvníky a připravují pestrý program. Jejich práce vytváří prostředí, kam se lidé rádi vracejí. Velkou výzvou zůstává bariérový a kapacitně nevyhovující prostor knihovny.

V roce 2025 jsme proto ve spolupráci s designérkou Ivou Machovou připravili návrh renovace interiérů dětského i dospělého oddělení a věříme, že se tuto částečnou rekonstrukci podaří uskutečnit v roce 2026.

Děkujeme městu Litomyšl, Ministerstvu kultury ČR i Pardubickému kraji za podporu. Těšíme se na další rok, který bude plný výzev, hlavně co se plánované rekonstrukce týká. Přesto se těšíme, že i dál budeme vytvářet prostor pro setkávání, vzdělávání i inspiraci.

Ing. Iva Pekníková, ředitelka

vize knihovny

Knihovna významně přispívá k rozvoji místní komunity. Je otevřeným místem, kam lidé přicházejí za knihami, informacemi i setkáváním, a kde se přirozeně rozvíjí čtenářství, vzdělávání i komunitní život, neboť se zde přirozeně setkávají lidé různých generací i zájmů.

cíle knihovny

Otevřenost

Zajistit rovný přístup ke knihovnímu fondu, informačním zdrojům a zajistit dostupnost služeb pro všechny obyvatele

Přizpůsobovat služby potřebám různých skupin uživatelů včetně osob se specifickými potřebami

Kultura a vzdělávání

Podporovat čtenářství prostřednictvím knihovního fondu a informačních zdrojů

Poskytovat kulturní akce a vzdělávací programy pro různé skupiny uživatelů

Komunita

Posilovat roli knihovny jako přirozeného místa setkávání a komunitního života

Podporovat regionální identitu prostřednictvím dostupných služeb a aktivit knihovny

Spolupráce a rozvoj

Rozvíjet spolupráci se školami a dalšími komunitními a kulturními organizacemi v regionu

Vytvářet kvalitní podmínky pro poskytování služeb knihovny (prostorové, technologické i materiální)

Rozvíjet kompetence pracovníků knihovny

působnost knihovny

Hlavním účelem knihovny je poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb. Knihovna buduje, spravuje a zpřístupňuje knihovní fond, včetně dokumentů vztahujících se k regionu, a tím podporuje čtenářství a rovný přístup k informacím.

Součástí její činnosti je také organizace vzdělávacích, kulturních a komunitních akcí, které přispívají k rozvoji místní komunity a reagují na potřeby různých skupin obyvatel. Při této činnosti knihovna spolupracuje s dalšími vzdělávacími, kulturními a komunitními organizacemi.

Na základě smlouvy s Městskou knihovnou ve Svitavách plní funkci regionální knihovny pro šestnáct okolních obcí. V rámci této funkce zajišťuje odborné knihovnické služby a metodickou podporu.

otevírací doba městské knihovny

	Oddělení pro dospělé	Oddělení pro děti		Studovna a čítárna	
pondělí	8:00 – 18:00	8:00 – 11:00	12:00 – 17:00	8:00 – 11:30	12:00 – 16:00
úterý	8:00 – 17:00	12:00 – 16:00		8:00 – 11:30	12:00 – 16:00
středa	8:00 – 12:00	zavřeno		zavřeno	
čtvrtek	8:00 – 17:00	8:00 – 11:00	12:00 – 17:00	8:00 – 11:30	12:00 – 16:00
pátek	8:00 – 17:00	12:00 – 17:00		8:00 – 11:30	12:00 – 16:00
sobota	8:00 – 11:00	zavřeno		zavřeno	

veřejné knihovnické a informační služby

219 241 - tolik bylo fyzických a online návštěv knihovny.

Poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb (VKIS) patří k základním a nejdůležitějším službám veřejné knihovny. Parametry jsou dány knihovním zákonem č. 257/2001 Sb., standardy služeb vymezuje metodický pokyn Ministerstva kultury ČR. Cílem standardů je dosažení požadované kvality VKIS a zajištění rovného přístupu občanů k těmto službám.

Jedním z cílů naší knihovny je otevřenost pro všechny skupiny obyvatel, i proto poskytujeme tyto služby: školní knihovny pro žáky na 2. ZŠ a 3. ZŠ a pravidelná rozvážková služba pro imobilní občany ve všech částech města. To souvisí s tím, že v současnosti je budova knihovny bariérová a pro seniory a osoby s handicapem těžko dosažitelná.

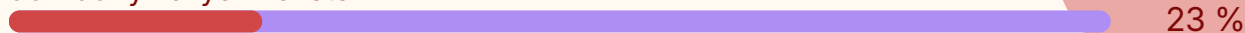
V roce 2025 se nám dařilo naplňovat i další cíl, a to v oblasti kultury a vzdělávání: podporovali jsme čtenářství budováním, spravováním a zpřístupňováním knihovnických fondů a informačních zdrojů. Čísla hovoří o tom, že knihovna byla v uplynulém roce živým místem, za zmínku stojí přes 200 000 fyzických či online návštěv, přes 3 000 registrovaných čtenářů a téměř 56 000 knihovnických jednotek, které si čtenáři vypůjčili téměř 93 000x.

Představili jsme také několik novinek, a rozšířili jsme tak své služby pro čtenáře. Nový návratový box, průkazka v mobilu, půjčování e-audioknih nebo virtuální reality či robotů, přístup k databázím Díla nedostupná na trhu - to vše přispělo k rozvoji našich služeb.

návštěvnost knihovny

219 241 je počet všech návštěv knihovny, z toho 50 405 se odehrálo fyzicky a 168 836 návštěv proběhlo v online prostoru.

50 405 fyzických návštěv

168 836 návštěv v online prostoru

V roce 2025 výrazně vzrostly online návštěvy. Vysoký nárůst je hlavně ve vstupech do online katalogu a elektronického výpůjčního protokolu (o 49%), což znamená, že stále více čtenářů spravuje svoje konto z pohodlí domova. Výrazně se každý rok zvyšuje návštěvnost webu knihovny (o 16 %). Návštěvník zde najde informace o akcích připravovaných knihovnou jak pro školy, tak pro veřejnost, je možné se zde přihlásit na Univerzitu třetího věku, objednat si rozvážkovou službu či meziknihovní výpůjční službu a další.

Mírně se zvýšily i fyzické návštěvy půjčoven a studoven (o 6 %), naopak poklesla návštěvnost vzdělávacích akcí. To je způsobeno především tím, že v roce 2024 knihovna realizovala projekt Známi neznámí spisovatelé a ilustrátoři mezi námi, kterého se zúčastnilo téměř dva tisíce osob. Takto velký projekt nebyl v roce 2025 uskutečněn.

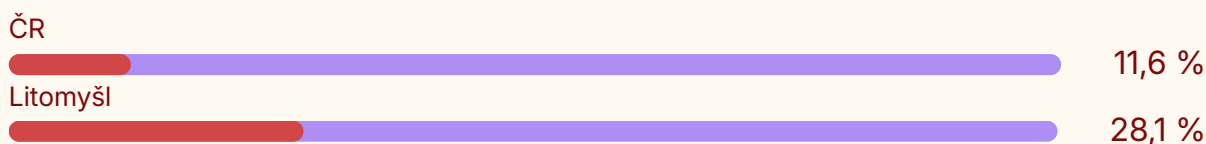
Vývoj návštěvnosti knihovny	2023	2024	2025
Půjčovny a studovny	35 964	34 595	36 662
Kulturní a komunitní akce	4 156	4 616	4 685
Vzdělávací akce	8 253	11 140	9 058
Internet	132	117	99
Fyzické návštěvy celkem	48 505	50 468	50 405
Vstup do online katalogu a elektronického výpůjčního protokolu	27 749	34 048	50 764
Návštěvy webu	74 160	101 389	118 072
Online návštěvy celkem	101 909	135 437	168 836
Celkem	150 414	185 904	219 241

registrovaní čtenáři

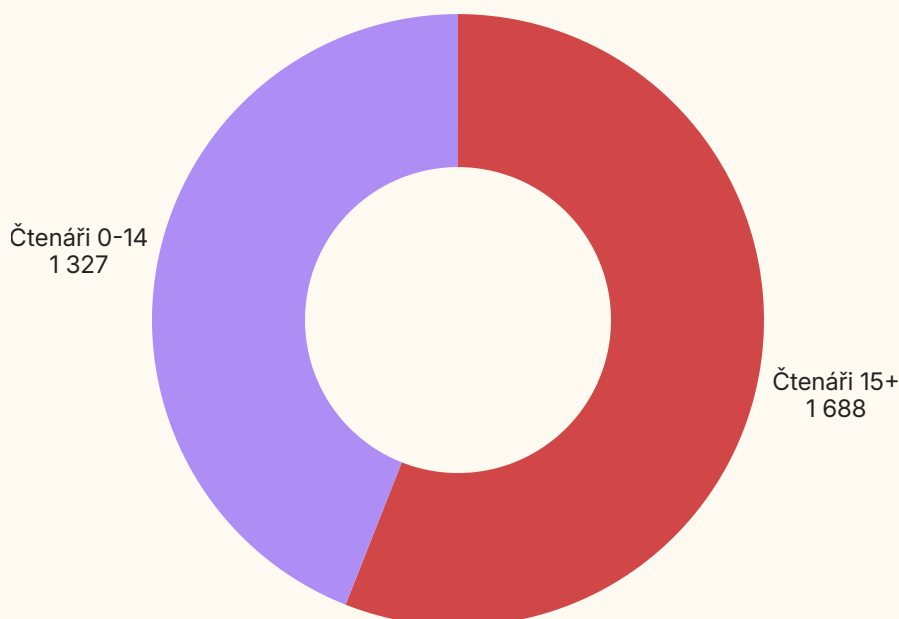
3 015 je počet registrovaných čtenářů v roce 2025.

V Litomyšli má průkazku do knihovny 28,1 % všech obyvatel. Graf ukazuje nadprůměrný stav ve srovnání s celorepublikovým průměrem. Z registrovaných čtenářů bylo 44 % dětí, 56 % pak dospělých. Novinkou v letošním roce pak bylo to, že čtenáři mohli začít používat elektronický čtenářský průkaz ve svém chytrém telefonu.

Srovnání poměru registrovaných čtenářů vůči počtu obyvatel

Registrovaní čtenáři v závislosti na věku

registrovaní čtenáři

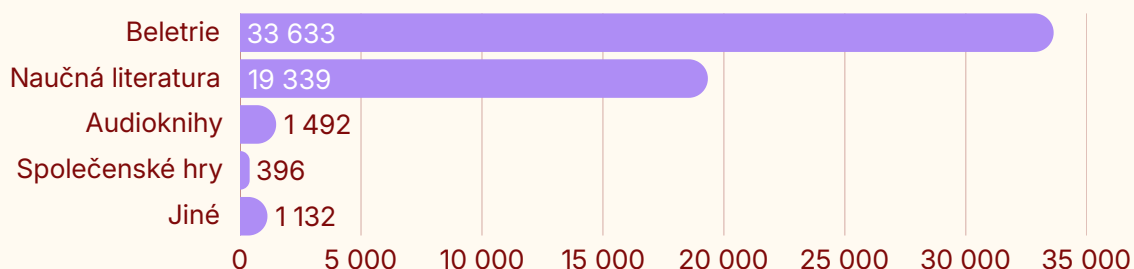
Celkově proti loňskému roku se počet registrací zvýšil o 7 %, což je dáno hlavně počtem nových registrací dětských čtenářů (nárůst oproti roku 2024 je 210 dětí). Je to způsobeno především vstřícným, laskavým a fundovaným přístupem knihovnic k dětem i rodičům, systematickou prací se školními kolektivy a zapojením do MAP IV.

	2023	2024	2025
Čtenáři 15+	1 579	1 693	1 688
Čtenáři 0 – 14	1 100	1 117	1 327
CELKEM	2 679	2 810	3 015

knihovní fond

55 992 – přesně tolik bylo evidováno knihovních jednotek (KJ) k 31. 12. 2025.

Celkem k 31 118 KJ měli čtenáři a uživatelé okamžitý přístup ve volném výběru. Zbývající knihovní jednotky jsou uloženy ve skladových prostorách a knihovnice je dodají na vyžádání. Nejvíce KJ je beletristických, následuje naučná literatura, audioknihy na CD, jiné KJ (brožury, mapy) a společenské hry.

V roce 2025 se nakoupilo 1 526 KJ a 4 779 zastaralých a poškozených KJ se vyřadilo.

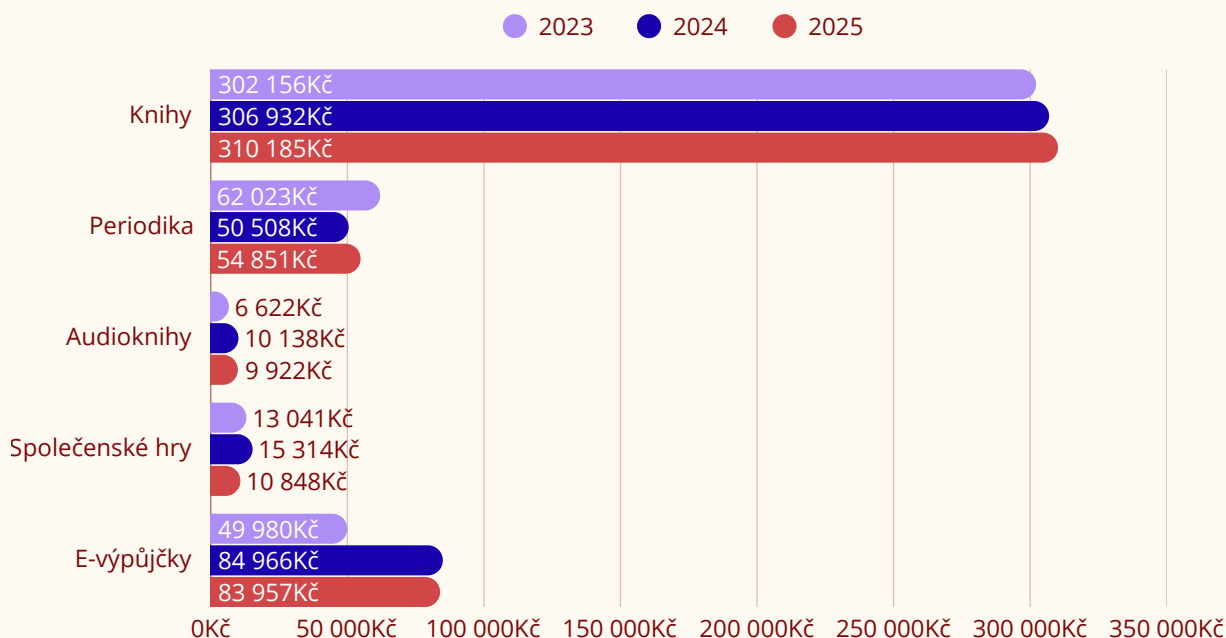
knihovní fond

385 806 Kč bylo vynaloženo prostředků na nákup fyzických KJ v roce 2025.

Nejvyšší částka byla utracena za knihy, poté za periodika (noviny a časopisy), společenské hry a audioknihy.

83 957 Kč - tolik bylo zaplaceno za půjčování e-knih a e-audioknih.

V rámci výdajů za e-knihy a e-audioknihy platíme společnosti Palmknihy, s.r.o., za nákup služeb neboli zprostředkování půjčování e-dokumentů. Vzhledem k vysokému nárůstu plateb za e-výpůjčky v první části roku jsme byli nuceni od 15. 9. 2025 snížit počet možných stažení e-dokumentů ze 3 ks/měsíc na 2ks/měsíc.

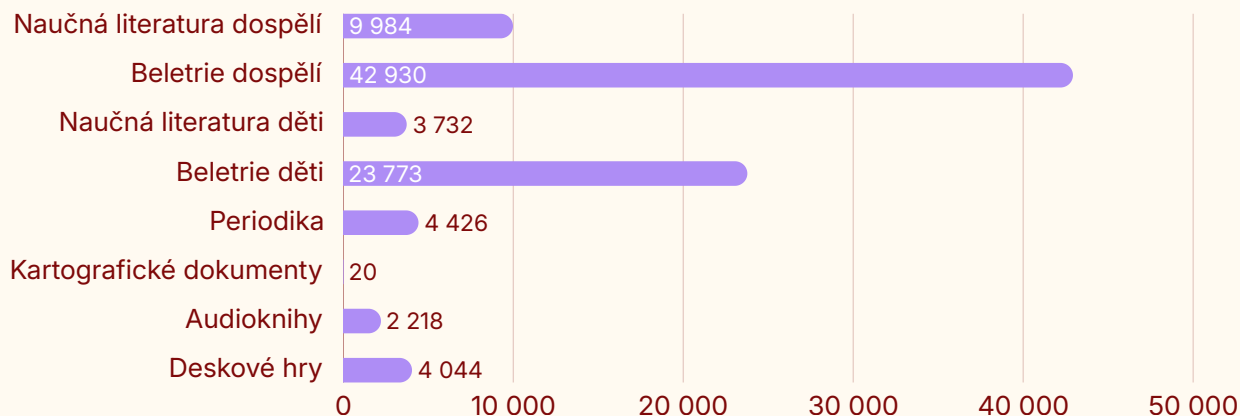
výpůjčky

92 846 je celkový počet výpůjček v knihovně.

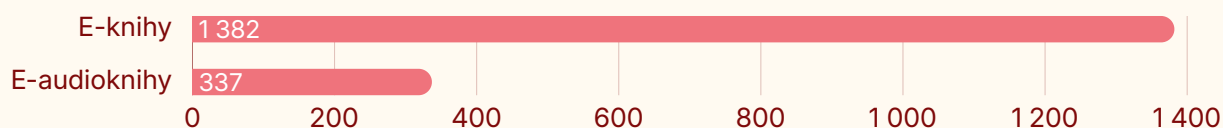
Následující dva grafy znázorňují, kolik knihovních jednotek se půjčovalo fyzicky a kolik v online prostoru. Fyzicky si čtenáři nejvíce půjčovali beletrii pro dospělé, následuje beletrie pro děti, naučná literatura pro dospělé, periodika a další kategorie. Knihovna u výpůjček přišla se dvěma novinkami: jednak si čtenáři mohli poprvé vypůjčit virtuální realitu a programovatelné roboty, jednak mohli vracet knihy do nového biblioboxu.

I v online výpůjčním prostoru knihovna v roce 2025 přišla s novinkou: čtenáři si mohli začít půjčovat e-audioknihy. Těm připadlo zhruba pětina všech online výpůjček, zbytek online výpůjček připadlo e-knihám. Kromě toho si čtenáři mohli začít půjčovat statisíce digitalizovaných knih a časopisů v databázi Díla nedostupná na trhu.

Počet výpůjček za rok 2025

Počet elektronických výpůjček za rok 2025

výpůjčky

9 152 kusů je meziroční nárůst výpůjček.

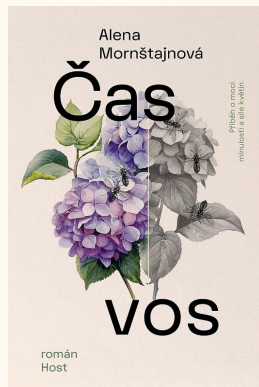
Již druhý rok po sobě pokračuje růst fyzických výpůjček, celkově o 9 152 kusů, což činí nárůst o 10 % proti roku 2024. Nejvýraznější nárůst je v beletrii, a to jak pro dospělé (+ 9 %), tak pro děti (+ 20%) a v deskových hrách (+ 19 %), mírně vzrostly i výpůjčky naučné literatury. To může být dáno několika faktory: zohledňování přání čtenářů při nákupu knih, navýšení počtu čtenářů na oddělení pro děti a vysoká návštěvnost školních knihoven. Svou roli může hrát i to, že půjčovat knihy je ekonomičtější, než je kupovat. Naopak poklesly výpůjčky periodik a audioknih na CD. To může být dáno tím, že knihovna umožnila čtenářům půjčovat si e-audioknihy.

Rozdělní knihovního fondu dle počtu výpůjček	2023	2024	2025
Naučná literatura dospělí	9 967	9 859	9 984
Beletrie dospělí	37 398	39 344	42 930
Naučná literatura děti	2 832	3 173	3 732
Beletrie děti	18 575	19 775	23 773
Periodika	4 985	4 614	4 426
Kartografické dokumenty	16	13	20
Zvukové knihy (CD)	2 443	2 244	2 218
Jiné (deskové hry)	2 563	3 408	4 044
Fyzické dokumenty celkem	78 779	82 430	91 127
E-knihy	1 080	1 254	1 382
E-audioknihy	0	10	337
Online výpůjčky celkem	1 080	1 264	1 719
CELKEM	79 859	83 694	92 846

výpůjčky

nejpůjčovanější tituly na oddělení pro dospělé

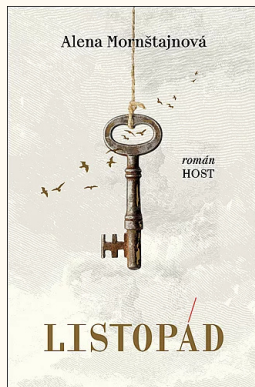
beletrie

26x

26x

25x

25x

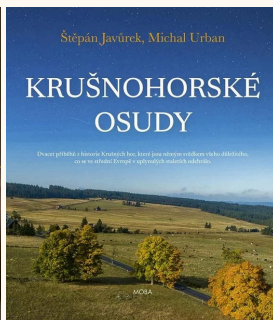

23x

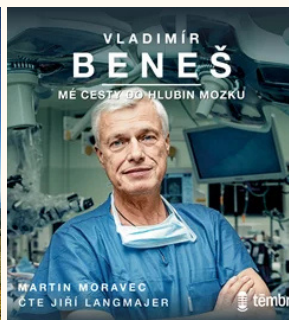
naučná literatura

12x

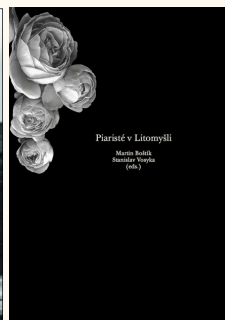
11x

10x

10x

9x

periodika

199x

189x

165x

157x

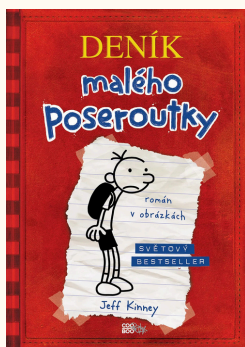

136x

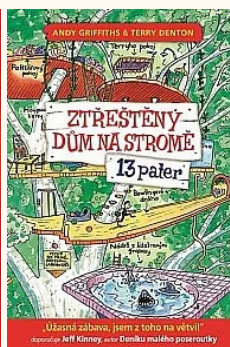
výpůjčky

nejpůjčovanější tituly na oddělení pro děti

beletrie

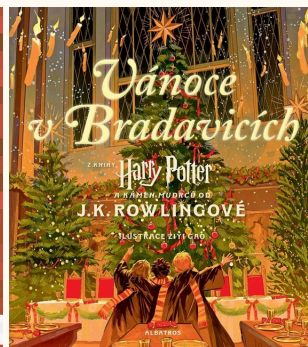
170x

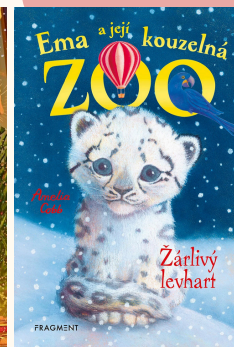
18x

15x

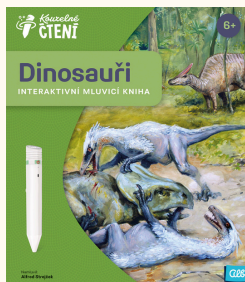

15x

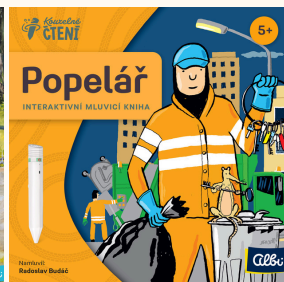

14x

naučná literatura

16x

12x

11x

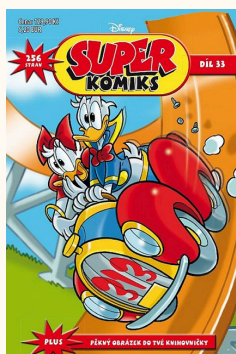

11x

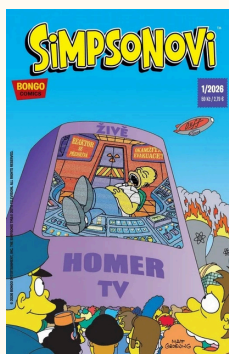

11x

periodika

55x

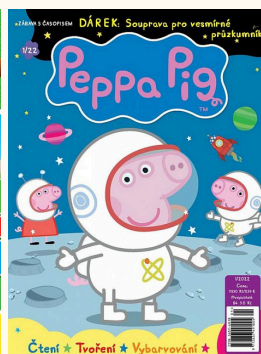
53x

50x

46x

27x

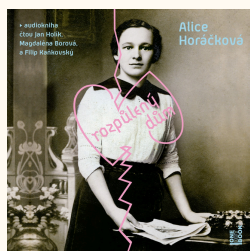
výpůjčky

nejpůjčovanější tituly

audioknihy

10x

9x

9x

8x

8x

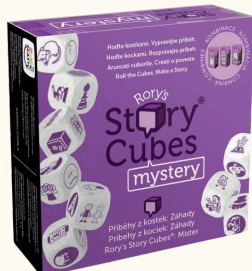
deskové hry

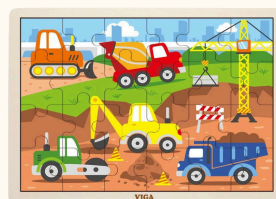
12x

11x

10x

10x

10x

vzdělávací, kulturní a komunitní činnost

13 743 je počet účastníků všech 561 akcí připravených během roku 2025.

Programy byly připravovány tak, aby vyhovovaly všem věkovým kategoriím - od předškolních dětí přes seniory až po širokou veřejnost. Knihovna tak i v roce 2025 dbala na to, aby byla otevřená skutečně pro všechny. Inkluzivní charakter knihovny také vystihuje fakt, že dlouhodobě připravujeme programy pro osoby se specifickými potřebami.

V roce 2025 uspořádalo Oddělení pro děti a mládež celkem 290 programů. Převládaly vzdělávací programy pro školy, které knihovnice připravují pedagogům na míru, ale pozadu nezůstaly ani kulturní a komunitní akce, jako třeba Literární bingo nebo Noc s Andersenem. Důležitá byla také spolupráce v rámci MAP IV. Knihovna pořádala většinu programů pro seniory - celkem 141 - při Univerzitě 3. věku, a zaměřovala se tak především na vzdělávání. Nabízela přednášky, praktické kurzy i trénování paměti. Tyto programy vytváří prostor pro setkávání seniorů, což posiluje komunitní roli knihovny. U3V je pobočkou Univerzity Pardubice.

	Počet akcí	Počet účastníků
Programy pro děti	290	6 017
Programy pro seniory	141	2 576
Programy pro veřejnost	130	5 150
Celkem	561	13 743

vzdělávací, kulturní a komunitní činnost

Celkem 130 programů pro veřejnost bylo také zaměřeno kulturu, vzdělávání a místní komunitu - ať už se jednalo o autorská čtení se spisovateli, přednášky ze společenských či geografických oborů, workshopy o AI či o různé programy spjaté s regionální kulturou. Důležité pak jsou akce venkovní - jako jsou komunitní swapy, kdy se vyměňují květiny, nebo burzy knih - kdy je knihovna návštěvníkům skutečně na dosah ruky.

Mnoho z těchto akcí by nebylo možné připravit bez spolupráce s dalšími regionálními organizacemi.

programy pro děti a mládež

290 - tolik bylo programů pro děti a mládež v roce 2025.

Tyto programy zajišťuje Oddělení pro děti a mládež a spočívají na dvou základních pilířích - iniciativní činnosti dětského oddělení a zapojení knihovny do MAP IV. Důležitá byla spolupráce s dalšími organizacemi ve městě.

Hlavní důraz dává knihovna ve své samostatné činnosti na vzdělávací programy - těch v roce 2025 proběhlo 253. Kulturní a komunitní programy jsou ale také v popředí zájmu, jedná se o celoroční hru Literární Bingo, mezinárodní akci Noc s Andersenem nebo komunitní akci Pasování prvňáčků na čtenáře. Letos se knihovna poprvé zapojila do akce Vánoce klepou na dveře pořádané spolu s dalšími organizacemi v Litomyšli. Celkem bylo kulturních a komunitních akcí 14.

Další formou spolupráce se školami je pak zapojení do MAP IV. I letos probíhalo Putování knih regionem, Besedy a workshopy se spisovatelem dětských knih, Balíčky knih na míru a Deskohraní. Celkem bylo pořádáno 23 akcí tohoto typu.

programy pro děti a mládež

vzdělávací programy

Tyto programy navštěvují školy - od mateřských až po vyšší odborné školy, družiny nebo čtenářské kroužky. Jsou doplňkem probíhající výuky v hodinách českého jazyka a dalších všeobecných předmětů. Cílem je zaujmout děti i učitele poutavými tématy, informacemi i zábavou. Obsah lekcí je jak literární a jazykový (poezie, symbolika a lidová moudrost zapomenutá v pohádkách a báchorkách, konkrétní spisovatelé, vývoj jazyka atd.), tak různě tematicky zaměřený (povolání, integrovaný bezpečnostní systém, tajemství stromů, Evropa atd.). O tom, že jsou tyto programy velmi populární, svědčí mimo jiné to, že jich v roce 2025 bylo celkem 253, z toho 23x proběhlo deskohraní. Všechny lekce vycházely vstříc potřebám pedagogů.

programy pro děti a mládež

kulturní programy

Literární BINGO

Dětské oddělení pořádalo také celoroční čtenářskou soutěž, rozdělenou do tří věkových kategorií. Soutěž byla zaměřená především na to, aby si děti vyzkoušely číst co nejvíce druhů knih a takzvaně neustrnuly u čtení svého jednoho oblíbeného žánru, např. fantasy. Soutěže se zúčastnilo 124 dětí, 15 dětí ve třech věkových kategoriích bylo odměněno knižními cenami. Absolutní vítěz v první kategorii (předškoláci-2. třída ZŠ) přečetl 75 knih, vítěz druhé (3.-5. třída ZŠ) přečetl 104 knih a stejný počet knih přečetla i vítězka třetí kategorie (6.-9. třída ZŠ). Vyhlášení výsledků proběhlo v Týdnu knihoven 2025.

programy pro děti a mládež

komunitní programy

Noc s Andersenem

Jedná se o celostátní akce knihoven, při níž děti tráví večer nebo noc v knihovně s programem zaměřeným na čtení a literaturu. V roce 2025 do knihovny zavítala mladá spisovatelka Nina Lorencová, která vyprávěla, jak píše knihu Den, kdy jsme zešileli (kniha vyjde v květnu 2026). Na besedu navázala dobrodružná úniková hra, která děti přivedla i do běžně nepřístupných koutů knihovny.

Pasování prvňáčků na čtenáře a Knížka pro prvňáčka

Pasování prvňáčků na čtenáře je slavnostní akce, při níž děti vstupují do společenství čtenářů. Jako každý rok byla tato akce připravena společně se studenty a pedagogy Střední pedagogické školy Litomyšl. Celkem jsme ve čtyřech dnech pasovali 226 dětí. Děti mohou být díky této výjimečné chvíli motivovány ke čtení.

programy pro děti a mládež

komunitní programy

Vánoce klepou na dveře – Den pro dětskou knihu

V prosinci jsme spojili síly s dalšími městskými organizacemi (Rodinné centrum Litomyšl, Smetanův dům, Středisko volného času Litomyšl a Naděje) a Den pro dětskou knihu proběhl v rámci akce Vánoce klepou na dveře. Knihovna ve Smetanově domě vytvořila klidovou a relaxační zónu, jejíž součástí byly čtenářské a deskoherní dílny. Knihovna také pomohla s organizačním zajištěním vánočního divadelního představení Medvídek (předloha Hans de Beer: Lední medvídku, vrať se domů), které sehrály děti z dramatického kroužku ZUŠ B. Smetany pod vedením Jany Paulové.

programy pro děti a mládež

zapojení do MAP IV

Od prosince 2023 je na území ORP Litomyšl realizován projekt „Místní akční plán rozvoje vzdělávání na území ORP Litomyšl IV“ (MAP IV), který má za cíl zlepšit kvalitu vzdělávání a podpořit spolupráci mezi školami. Knihovna je jedním z jeho hlavních partnerů.

Putování knih regionem

Městská knihovna připravila putovní soubory knih na půjčování do tříd zapojených MŠ a ZŠ. Každé pololetí se knihy obměnily a zapůjčily jiné škole. Děti si knihy mohou půjčovat ve třídě i domů. Knihy jsou součástí čtenářských dílen a aktivit ve třídě. Program zahrnoval ocenění nejlepších čtenářů na konci školního roku a předávání cen na Radničním dvoře za knihovnou za účasti čtenářů, pedagogů a rodinných příslušníků. Této aktivity se v roce 2025 celkem zúčastnilo 15 škol a bylo rozděleno celkem 1 861 knih.

Besedy a workshopy se spisovateli

Rožnovská Lenka

Já, štěně a Statečná lvíčata, program pro MŠ, 3x

Pospíšilová Zuzana

Hry se slovy a hádankami, program pro 1. stupeň ZŠ, 6x

Březinová Ivona

GO! — Gang odvážných, 2. stupeň ZŠ, 2x

Hindránková Hana

Dobrovolnická činnost v Africe, život ve slumech, děti ulice, 2. stupeň ZŠ, 2x

Vítková Markéta

Sociální, zdravotní a enviromentální témata v knihách pro nejmenší, MŠ, 3x

Peroutková Ivana

Dospívání v knihách teen, 2. stupeň ZŠ, 3x

Pilátová Markéta

Kuna z Brna a Čivavy z Ostravy, 1. stupeň ZŠ, 2x

programy pro děti a mládež

zapojení do MAP IV

programy pro děti a mládež

zapojení do MAP IV

Balíček knih na míru

Tato aktivita je určená pro pedagogy všech typů škol. Učitel zadá požadavek na přípravu knih na dané téma (např. Zvířátka na podzim, Povolání, Gotika, Ochrana přírody, Vánoce atd.). Knihovnice mu knihy připraví k vyzvednutí na určitý termín. Tuto nabídku v roce 2025 využilo 18 škol a celkem bylo připraveno 76 balíčků cca po 10 knihách, což bylo celkem 1 239 knih.

Deskohraní

Lekce zaměřené na hraní deskových her probíhaly v knihovně a zaměřovaly se na rozvoj čtenářské a matematické gramotnosti, rozvoj logického myšlení a posílení sociální inteligence. Téma deskových her určoval vždy pedagog. Tento program proběhl v rámci MAP v roce 2025 2x.

programy pro seniory

141 byl celkový počet programů pro seniory.

Knihovna již tradičně pořádá většinu programů pro seniory v rámci Univerzity 3. věku. I proto je většina programů pro seniory zaměřená na vzdělávání. Setkáme se zde jak s přednáškami na širokou škálu témat, které rozvíjejí zejména znalosti účastníků, tak s prakticky orientovanými kurzy, které naopak rozvíjejí jejich dovednosti. Vedle toho knihovna pořádá kurzy trénování paměti.

V roce 2025 tak U3V přispělo k vzdělávacím cílům knihovny. Kromě toho je Univerzita 3. věku důležitým místem setkávání pro seniory, daří se tak naplňovat i cíle komunitní. Z počtu přihlášených je patrné, že využíváme větší prostory. Jsme hosty v Zámeckém pivovaru a ve Středisku volného času. U3V je pobočkou U3V Univerzity Pardubice.

programy pro seniory

U3V - Přednášky

Na jaře proběhl v rámci U3V přednáškový cyklus Češi ve světě, připravený ve spolupráci s PhDr. Martinem Nekolou, PhD. Cyklus byl věnován osudům krajanů, kteří byli v různých obdobích nuceni opustit domov a prosadili se v zahraničí. Cyklu se zúčastnilo 105 studentů.

Podzimní cyklus Život našich předků tvořilo pět přednášek. Posluchači se seznámili s tradičními řemesly (Mgr. Věra Colledani), léčitelstvím (PhDr. Vladan Hanulík, Ph.D.), betlémářstvím (Bc. Petra Jahnová), technickým zázemím venkova (PhDr. Radim Urbánek) i tradičním životem na Litomyšlsku (Mgr. Hana Klimešová). Cyklem prošlo 98 studentů.

programy pro seniory

U3V - Kurzy

Celkem proběhlo 10 kurzů, které absolvovalo několik desítek studentů. Angličtina pro mírně pokročilé přilákala 30 účastníků ve třech kurzech (lektorka Bc. Tereza Bořková), tradičně velký zájem byl o jógu pro seniory, zúčastnilo se 56 účastníků ve čtyřech bězích (Ludmila Rolečková). V jarních měsících se uskutečnil také kurz biodanzy pro 6 účastníků (Míla Bohunická). Důraz byl kladen i na rozvoj digitálních dovedností – dva běhy kurzu Chytrý telefon a tablet absolvovalo 14 seniorů (Mgr. Jaroslav Bauer).

U3V - Exkurze

Vyjeli jsme také na exkurzi po východních Čechách, které se zúčastnilo celkem 45 seniorů. Stavili jsme se v Muzeu krajky ve Vamberku, v Žamberku zase v Domku Prokopa Diviše a na židovském hřbitově, pokračovali jsme do mlýna v Písečné a končili jsme na výstavě v muzeu v Ústí nad Orlicí. Za přípravu exkurze děkujeme Mgr. Hance Klimešové.

Trénování paměti

Seniorům byly rovněž věnovány dva kurzy trénování paměti, každý v rozsahu 8 lekcí po dvou vyučovacích hodinách, kterými prošlo celkem 24 osob.

programy pro širokou veřejnost

130 bylo programů pro širokou veřejnost v roce 2025.

Knihovna v roce 2025 prostřednictvím svých programů pro širokou veřejnost poskytovala návštěvníkům kulturní a vzdělávací akce a posilovala svou roli jako místa komunitního života.

V rámci kulturních akcí knihovna rozvíjela kulturní přehled zejména prostřednictvím literárních pořadů. Vedle autorských čtení českých autorů (např. Jiří Hájíček, Markéta Pilátová), pořádala také již tradiční akce (Literární rezidence či festival Kriminacht).

V rámci vzdělávacích akcí se knihovna zaměřovala na společenská, technická nebo cestovatelská témata (např. s Tomášem Etzlerem, workshopy o AI či přednášky o Africe).

V rámci komunitních akcí knihovna posilovala roli přirozeného centra setkávání mnoha způsoby - např. spoluprací s místními autory, organizací swapů a burz nebo realizací programů pro osoby se specifickými potřebami.

Knihovna se tak v roce 2025 stávala místem setkávání otevřeným pro všechny. Významná byla také spolupráce s dalšími regionálními organizacemi napříč akcemi.

programy pro širokou veřejnost kulturní akce

Literární rezidence a setkání s Radkou Denemarkovou

Literární rezidenci strážníka Kmonička společně organizují Městská knihovna Litomyšl a Městská galerie Litomyšl ve spolupráci s městem Litomyšl. Třetí rezidentkou se stala spisovatelka Radka Denemarková, která zde během měsíčního pobytu pracovala na nové knize s pracovním názvem Nanning Street.

Radka Denemarková se během svého pobytu v Litomyšli setkala se studenty gymnázia a střední pedagogické školy. Na setkání s veřejností představila mimo jiné svůj román Čokoládová krev. Dále pak uspořádala Salon Božena Němcová, během něhož pozvala veřejnost do svého rezidenčního apartmánu, a vedla diskusi o postavení žen v současné společnosti, lidských právech a literatuře.

programy pro širokou veřejnost kulturní akce

Kriminacht

Během května se v Litomyšli, Svitavách a nově i Olomouci uskutečnil již pátý ročník literárního festivalu KRIMINACHT, který pravidelně pořádá Městská knihovna Litomyšl ve spolupráci s Městskou galerií Litomyšl a od loňského roku i s Městskou knihovnou ve Svitavách. Letos se nově připojila Olomouc, kde se organizace ujal spisovatel Michal Sýkora, a festival se rozšířil na tři dny.

Festival KRIMINACHT je koncipován jako večerní cyklus literárních čtení ze současné detektivní literatury. Návštěvníci mají možnost putovat spolu s autory a autorkami po kavárnách, dvorcích a muzeích a osobně si popovídat s tvůrci, jejichž knihy obdivují. Letošní ročník se uskutečnil v Litomyšli 30. května. V čteních se představili Veronika Bálková, Jana Jašová, Petr Sagitarius a Michal Sýkora.

V Litomyšli proběhla čtení ve třech lokalitách: Bobo Café, zámeckém Informačním centru a Městské knihovně Litomyšl. Součástí festivalu byl i program pro děti a mládež – literární soutěž o nejlepší krimipovídku a komiks, letos s tématem „Zločin století“. Ceny vítězům předala spisovatelka Kateřina Surmanová. Celkem se festivalu v Litomyšli zúčastnilo 567 návštěvníků, z toho 122 tvořili účastníci literární soutěže.

Festival KRIMINACHT se stal oblíbenou akcí nejen díky oblíbenému žánru, ale i neformální, přátelské atmosféře, která propojuje spisovatele a jejich publikum.

programy pro širokou veřejnost kulturní akce

programy pro širokou veřejnost kulturní akce

Noc literatury

I letos jsme byli součástí festivalu Noc literatury, pořádaného Českými centry. Tento literární svátek současné evropské prózy propojuje čtení z nejnovějších děl s netradičními prostory a osobitou interpretací, čímž nabízí návštěvníkům jedinečný kulturní zážitek.

Letošní program připravila Městská knihovna Litomyšl ve spolupráci s místními školami. Ve školní knihovně Gymnázia Aloise Jiráska Litomyšl četly ředitelka školy Ivana Hynková a její zástupkyně Ivana Pulgretová ukázky z knih Intermezzo od Sally Rooney a Listonoška od Francescy Giannone.

Na půdě Vyšší odborné školy pedagogické a Střední pedagogické školy Litomyšl představily pedagožky Lenka Kladivová a Dana Urbánková spolu se zástupkyní ředitele Marcelou Šplíchalovou tři ukázky: Paradise Garden od Eleny Fischer, Černý motýl od Kiby Lumberg a Mizíme od Johnny Sebauer.

Na obou místech zazněla i hudba v podání studentských kapel.

programy pro širokou veřejnost

kulturní akce

Autorské čtení se Štěpánem Javůrkem

Čtenáři se v knihovně mohli setkat se spisovatelem Štěpánem Javůrkem, autorem románů Chaloupky, Nebe nad Perninkem a ságy Sudetský dům. Jeho knihy zachycují osudy lidí v sudetském pohraničí 20. století, sousedské vztahy i různé podoby lásky a přátelství. Příběhy kontrastují s klidnou krajinou Krušných hor, které spisovatele inspirovaly od dětství.

Autorské čtení s Jiřím Hájičkem

V knihovně také proběhlo autorské čtení se spisovatelem Jiřím Hájičkem, držitelem ceny Magnesia Litera, který představil svou novou knihu Drak na polní cestě. Příběh o návratu do rodné vesnice a střetu místních s „draky“ velkého byznysu proměňuje obyčejné osudy v hlubokou výpověď o dnešní době. Čtenáři se dozvěděli zajímavé informace také o jeho oceňovaných románech Selský baroko či Rybí krev.

programy pro širokou veřejnost kulturní akce

Autorské čtení s Blankou Malou

V sychravém podzimním počasí se v knihovně uskutečnilo setkání se spisovatelkou Blankou Malou, která vyprávěla o životě mezi Českem a Kalábrií v jižní Itálii. Čtenáři se zaposlouchali do příběhů o cestování, psaní i rozdílech v mentalitě a kuchyni, doplněné fotografiemi a čtením z jejích knih *Láska ve špičce italské boty*, *Srdce nemá vrásky* a *Drobničky*. Večerem provázela herec a dramaturg Českého rozhlasu Jaroslav Pokorný. Blanka Malá nabídla humor, energii a inspiraci na podzimní večer. Akce proběhla v rámci Týdne knihoven 2025.

Autorské čtení s Markétou Pilátovou

Knihovnu také navštívila spisovatelka, novinářka a hispanistka Markéta Pilátová. Představila své knihy *Holčička ze známky*, vyprávějící příběh Evy Haňkové, symbolu první republiky, a nový román *Hnízda*, sledující osudy českých Němců v Brazílii. Setkání nabídlo inspirativní pohled na českou historii, česko-německou stopu v zahraničí a dechberoucí životní příběhy.

programy pro širokou veřejnost kulturní akce

Divadlo *Rakvičkárna*

Mezi hlavní lákadla letního programu patřila černá komedie *Rakvičkárna* v podání mladého autorského souboru *Brastr's kolektiv divadlo*. Hra plná absurdních zvrátů, ironie a černého humoru zkoumala hranice mezi realitou a divadlem a nabídla návštěvníkům večer plný smíchu a letní atmosféry.

programy pro širokou veřejnost vzdělávací akce

Tomáš Etzler: Novinářem v Číně

Městská knihovna Litomyšl ve spolupráci se Zámeckým návrším přivítala v Litomyšli renomovaného novináře a spisovatele Tomáše Etzlera. Ten během svého působení jako zahraniční zpravodaj České televize v Číně připravil přes 500 reportáží a živých vstupů a osobně přiblížil návštěvníkům, jak náročná je práce novináře v zemi pod přísným dohledem čínských úřadů. Tomáš Etzler sdílel příběhy, které se do televizních zpráv nevešly, a poutavě hovořil o svých zkušenostech z dalších zpravodajských misí po světě. Na přednášce přiblížil i natáčení celovečerního dokumentu Nebe, věnovaného sirotčinci a životu v místní společnosti, jak jej sám zažil. Návštěvníci také na místě mohli zakoupit jeho knihy Novinářem v Číně: Co jsem to proboha udělal? a Novinářem v Číně 2: Nezešílet!

programy pro širokou veřejnost vzdělávací akce

Jiří Padevět: Léta válečná a poválečná

Spisovatel a nakladatel Jiří Padevět přednesl přednášku na téma Léta válečná a poválečná, připravenou u příležitosti výročí konce 2. světové války. Jiří Padevět, dlouholetý ředitel nakladatelství Academia a držitel ceny Magnesia Litera za knihu Průvodce protektorátní Prahou, přiblížil české dějiny tohoto období z jedinečné perspektivy, propojující historická fakta s konkrétními místy. Během večera se účastníci dozvěděli o dramatických začátcích 2. světové války, složitém poválečném období i o širším kontextu českých dějin 20. století, a zároveň měli možnost nahlédnout do různých žánrů jeho literární tvorby – od historických průvodců přes kroniky a biografie až po prózu.

programy pro širokou veřejnost vzdělávací akce

Vladimír Libý: Posledních 30 let astronomie

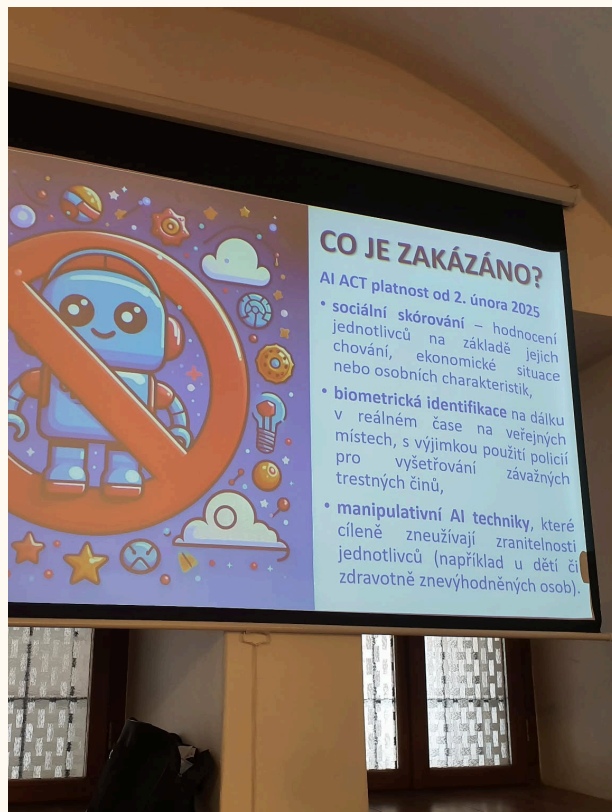
Městská knihovna hostila přednášku Dr. Vladimíra Libého s názvem Posledních 30 let astronomie, pořádanou Klubem amatérských astronomů Zdeňka Kopala. Přednáška, určená všem milovníkům vesmíru, nabídla pohled na vývoj vědy o hvězdách a planetách a také pohled do budoucnosti na očekávané objevy.

Mobilní ambulance studentů Gymnázia Aloise Jiráska

V průběhu roku probíhala ve studovně knihovny Mobilní ambulance, kde studenti Gymnázia Aloise Jiráska zapojení do programu DoFE zdarma pomáhali s ovládním mobilů, tabletů a notebooků. Služba byla přístupná bez objednání a podpořila zejména rozvoj digitálních dovedností starších uživatelů.

programy pro širokou veřejnost vzdělávací akce

Jan Coufal: Workshopy umělé inteligence

Lektor Mgr. Jan Coufal vedl na jaře v knihovně cyklus sedmi workshopů zaměřených na praktické využití umělé inteligence, určený široké veřejnosti. 90minutové workshopy probíhaly interaktivní formou v menších skupinách, což umožnilo účastníkům vyzkoušet si práci s AI nástroji na vlastních zařízeních. Účastníci se věnovali těmto tématům:

- Co je to AI a jak nám může pomoci?
- AI pro rozvoj kreativity: Jak AI pomáhá psát a upravovat texty.
- AI pro rozvoj kreativity: Jak AI pomáhá vytvářet a upravovat obrázky.
- AI pro hudbu a video: Jak AI pomáhá při audiovizuální tvorbě.
- AI v učení a vzdělávání: Jak může AI pomoci s učením?
- AI pro děti a rodiče: Jak si hrát s AI doma?
- Etika, bezpečnost a budoucnost AI: Jak se připravit na život s AI?

programy pro širokou veřejnost vzdělávací akce

Lamy na tripu: Zanzibar jinak

Cestovatelskou přednášku Zanzibar jinak připravily cestovatelky Nikola Lipenská a Hana Rybová alias Lamy na tripu. Představily autentický pohled na Zanzibar mimo turistické resorty, přiblížily účastníkům místní kulturu i svahilštinu (např. životní filozofii hakuna matata), každodenní život a své zážitky z cest. Přednáška nabídla praktické tipy pro vlastní cesty.

Hana Hindráková: Můj africký příběh

Spisovatelka Hana Hindráková představila svou tvorbu inspirovanou životem v Africe. Ve svém vyprávění přiblížila zkušenosti z Keni i propojení českého a afrického prostředí a nabídla také praktické tipy pro cestování. Návštěvníci si mohli zakoupit její knihy a ručně vyráběné šperky, jejichž nákupem mohli podpořit přímo keňské umělce.

programy pro širokou veřejnost

komunitní akce

Doprovodný program Lázní ducha

Do celoměstské akce Lázně ducha se knihovna zapojila drobným tematickým programem. Jeho součástí byl knižní hrabák a také cestovatelská přednáška Jiřího Junka: Západní Papua – Jak jsme hledali a nenašli Smetanovo pohoří. Ta vycházela z trochu bláznivého plánu vydat se po stopách legendárního cestovatele Enriqueho Stanka Vráze a ověřit, zda jeho „Smetanovo pohoří“ v neprostupné džungli Nové Guineje skutečně existuje.

Litomyšlské Dvorky

Knihovna se zapojila i do celoměstského festivalu Dvorky, a to celovíkendovým programem na dvorku za knihovnou, který ožil tvořivostí, hudbou i setkáváním. Návštěvníci si mohli prohlédnout dvě výstavy: Keramika — to zní dobře a Kouzlo proměn dřeva, představující práci účastníků a účastnic keramického kurzu i řezbářského kroužku. Páteční večer zpestřilo hudební vystoupení studentské kapely VoHuBa a sobotní odpoledne zpříjemnila poetická chvíle s litomyšlskou výtvarnicí a básnířkou Irenou Švecovou.

programy pro širokou veřejnost komunitní akce

Křest knihy *O Sněhových vločkách* od manželů Kopeckých

V lednu se v Městské knihovně Litomyšl uskutečnil křest dětské knihy *O sněhových vločkách* autorů z Litomyšle, manželů Kopeckých. Program doprovodilo setkání s autory a hudební vystoupení dětí ze sboru ZUŠ B. Smetany pod vedením Lucie Vavřínové, které zazpívaly písně inspirované knihou. Autorka Anya Kopecká se věnuje práci s dětmi a waldorfské pedagogice, což se promítá i do její tvorby. Ilustrátor a spoluautor Kamil Kopecký přináší do knihy svůj všestranný výtvarný a tvořivý přístup. Společně vytvořili poetické dílo o přírodě a dětském světě.

Autorské čtení s Jiřím Jeníkem

Na dvorku za knihovnou se v létě uskutečnilo autorské čtení místního autora Jiřího Jeníka. Ten představil svou druhou knihu *Za volantem hlavně v klidu*, v níž s humorem a nadhledem vypráví nové příběhy z prostředí kamionové dopravy.

programy pro širokou veřejnost komunitní akce

Jan Betlach: Jan Evangelista Purkyně v Litomyšli

MUDr. Jan Betlach se ve své přednášce věnoval osobnosti J. E. Purkyně a jeho vztahu k Litomyšli. Návštěvníci se dozvěděli více o jeho pobytu ve městě i o zásadním životním rozhodnutí opustit piaristický řád a stát se světským vzdělavcem.

Veronika Cinková: Piaristický chrám Nalezení sv. Kříže v Litomyšli

V knihovně se také uskutečnilo setkání s Veronikou Cinkovou, autorkou nové publikace o piaristickém chrámu Nalezení sv. Kříže v Litomyšli. Návštěvníci se seznámili s historií i současností této významné barokní památky a s dlouholetou prací autorky na knize.

programy pro širokou veřejnost

komunitní akce

Swapy rostlin (2 = 1 jarní + 1 podzimní)

Podsíň před knihovnou ožila oblíbenými Swapy rostlin, které se konaly na jaře i na podzim a proměnily prostor před knihovnou v zelené místo setkávání. Na jaře si účastníci vyměňovali pokojovky, řízky, sazenice a letničky, podzimní pokračování pak nabídlo zejména trvalky, cibuloviny a semínka.

Burzy vyřazených knih (3 = 2 letní + 1 zimní)

V průběhu roku proběhly v knihovně tradiční prodeje vyřazených knih, které se uskutečnily dvakrát v létě a jednou v zimě. Návštěvníci si mohli za symbolické ceny vybírat z pestré nabídky beletrie i naučné literatury napříč žánry.

Swap vánočních ozdob

V předadventním čase proběhl v knihovně Swap vánočních ozdob a dekorací, kde si návštěvníci mohli bezplatně vyměnit sváteční výzdobu.

programy pro širokou veřejnost

programy pro osoby se specifickými potřebami

Knihovna dlouhodobě usiluje o otevřenost a dostupnost svých služeb pro všechny skupiny uživatelů, včetně osob se specifickými potřebami. V rámci této činnosti probíhala i v roce 2025 pravidelná setkání s klienty denního stacionáře Ruka pro život, o. p. s., která podporují přístup ke kultuře, vzdělávání i společenskému kontaktu. Tyto aktivity přispívají k posilování inkluzivního prostředí a komunitní role knihovny.

regionální služby knihovny

10 - tolik je počet plně automatizovaných obecních knihoven v roce 2025.

Knihovna také v roce 2025 zajišťovala regionální služby pro menší obecní knihovny v okolí. Tuto činnost vykonávala na základě smlouvy o přenesení regionálních funkcí s Městskou knihovnou ve Svitavách. Spolupracovali jsme s knihovnami v šestnácti obcích: Benátky, Bohuňovice, Budislav, Cerekvice nad Loučnou, Čistá, Horky, Morašice, Němčice, Nová Sídla, Příluka, Sebranice, Sedliště, Strakov, Suchá Lhota, Tržek a Újezdec.

Péče o výměnný fond

Výměnný fond je soubor knih, které pravidelně rotují mezi obecními knihovnami. V roce 2025 bylo mezi knihovnami vyměněno celkem 2 115 knih. Bylo nakoupeno 447 nových knih, z toho 116 za 26 627 Kč ze sdružených prostředků obcí a 317 za 81 690 Kč z prostředků Pardubického kraje.

Péče o stálý fond

Nákup knih do stálého fondu financují přímo obce. Dále pokračoval přechod knihoven z papírových katalogů na moderní knihovní systém. V roce 2025 jsme dokončili automatizaci knihovny v Morašicích, Horkách a Suché Lhotě. Celkem už funguje deset automatizovaných knihoven.

Podpora knihovníků

V roce 2025 jsme uskutečnili 16 metodických návštěv, revizi knihovny v Pohodlí a v Újezdci a jedno setkání obecních knihovníků. Pomáhali jsme také s organizací kulturních a vzdělávacích aktivit a podíleli se na vedení statistik knihovnické činnosti v regionu.

provozní,
personální a
ekonomická
činnost

zaměstnanci

Od 1. 1. 2025 došlo k navýšení úvazků o 1. Z rodičovské dovolené se vrátila na 0,75 Radka Girčáková, DiS., která částečně posílila oddělení pro děti a katalogizaci, a na 0,25 byla přijata Bc. Tereza Faitová, která posílila oddělení pro dospělé čtenáře. Celkově nyní máme 9,6 úvazku.

Rozvržení práce a počet úvazků v knihovně

Úsek/oddělení	Pozice	Jméno	úvazek
Vedení	ředitelka	Ing. Iva Pekníková	1 (řízení, kontrola, U3V)
Oddělení pro dospělé	knihovnice	Ivana Ryšanová	1 (RF, výpůjční služby)
	knihovnice	Ing. Alena Jiříčková	1 (akvizice, katalogizace, výpůjční služby)
	knihovnice	Bc. Veronika Pavlišová	1 (propagace, výpůjční služby)
	Knihovnice	Bc. Tereza Faitová	0,25 (výpůjční služby)
Oddělení pro děti	knihovnice	Mgr. Monika Horáková	1 (programy pro školy, výpůjční služby, katalogizace)
	knihovnice	Mgr. Romana Dubjáková	1 (programy pro školy, výpůjční služby)
	knihovnice	Radka Girčáková, DiS.	0,75 (výpůjční služby, katalogizace)
Studovna a čítárna	knihovnice	Mgr. Cecilie Jansová	0,85 (výpůjční služby, U3V)
Odd. ekonomicko-provozní	ekonomka, účetní	Hana Vojtová	0,75 (hospodaření, mzdy)
	pomocné práce	Zdislava Šťovíčková	1 (úklid, balení a oprava knih)

Kvalifikace zaměstnanců knihovny

Počet zaměstnanců	9,6
VŠ knihovnického směru	0.25
VŠ ostatní	5.6
VOŠ knihovnického směru	0.75
VOŠ ostatní	0
SŠ knihovnického směru	1
SŠ ostatní	1
Ostatní	1

zaměstnanci

Pracovnice v roce 2025 absolvovaly celkem 542 hodin profesního vzdělávání. Standard vzdělávání (48 hodin/rok) splnilo 6 pracovníc. Vzdělávací akce pracovníce průběžně doplňují samostudiem odborných materiálů.

Vzdělávání zaměstnanců v roce 2025

termín	název školení/semináře	počet hodin/počet osob
Leden	Knihovníci jako mediátoři v šíření základních digitálních dovedností	25/3
Leden	BOZP	1/8
Leden	Knihovny v digi světě	2/1
Únor	Workshopová série o AI	14/1
Únor	Novinky v deskových hrách	10/1
Březen	Jak si vytvořit a realizovat advokační strategii	16/1
Březen	Současnost literatury pro děti a mládež 2025	10/3
Duben	Obhajoba knihoven v praxi	16/1
Květen	Psychologie ovlivňování v digitálním světě	6/2
Květen	Svět knihy Praha	8/8
Květen	Databanka – Jak tvořit vzdělávací lekce	6/1
Květen	Jak držet krok s dobou: trendy, technologie a generace Z	4/2
Květen	Konference LSS Odvaha bránit demokracii	6/1
Květen	Koháček	5/2
Květen	Konference Architektura knihoven	6/1
Červen	Psycholinguistika v praxi	6/3
Červenec	AI pro knihovnu	4/9
Červenec	Knihovna budoucnosti	5/9
Červenec	Kolokvium knihoven z českých sídel UNESCO	16/1
Září	Storytelling	6/2
Říjen	Jak využít deskové hry v knihovnické lekci	6/1
Říjen	Exkurze knihovna Jaroměřice	2/7
Říjen	Exkurze knihovna Žďár nad Sázavou a Havlíčkův Brod	8/6
Listopad	Konference regionální funkce knihoven	16/2
Listopad	Digitální služby státu	3/3
Listopad	Tichá linka	6/6
Listopad	Akvizice	3/1

zaměstnanci

Dobrovolníci v knihovně

Knihovna v roce 2025 spolupracovala s 12 dobrovolníky.

Čtyři dobrovolnice pomáhaly s organizací akcí v rámci U3V. Dvě dobrovolnice pomáhaly s přeznačováním knihovního fondu a administrativními pracemi.

Tři studentky z gymnázia A. Jiráska v Litomyšli mají pravidelně každý čtvrtek odpoledne Mobilní pohotovost pro seniory (v rámci programu DofE). Tři studentky z VOŠ a SPgŠ Litomyšl pomáhaly pravidelně jednou týdně s aktivitami na dětském oddělení (v rámci programu DofE).

hospodaření

Hospodaření organizace s příspěvkem zřizovatele se řídí závaznými ukazateli. Podle rozpočtu schváleného ZaM dne 21. 11. 2024, usnesení č. 895/24 je vypracován plán předpokládaných nákladů a výnosů. Plnění ukazatelů je sledováno průběžně.

Dle zřizovací listiny je hlavní činností organizace poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb. V rámci hospodářské činnosti knihovna pořádá vzdělávací akce a kurzy (U3V a vzdělávací kurzy pro veřejnost) a pronajímá prostory funkčně související s knihovnou (přednáškový sál).

Náklady a výnosy v tisících Kč

	Hlavní činnost plán	Hospodářská činnost plán	Celkem plán	Hlavní činnost skutečnost	Hospodářská činnost skutečnost	Celkem skutečnost
Spotřeba materiálu	480	15	495	457	5	462
Spotřeba energie	332	0	332	368	0	368
Opravy a údržba	50	0	50	6	0	6
Cestovné	10	0	10	27	0	27
Reprezentace	15	5	20	25	0	25
Ostatní služby	194	100	294	540	0	540
Mzdové náklady	4,832	25	4,857	4,826	0	4,826
Zákonné soc. pojištění	1,642	0	1,642	1,604	0	1,604
Jiné sociální pojištění	11	0	11	13	0	13
Zákonné soc. náklady	116	0	116	111	0	111
Ostatní náklady z činnosti	7	0	7	7	0	7
Spoluúčast granty	30	0	30	30	0	30
Nákup drobného dl. majetku	30	0	30	44	0	44
Náklady celkem	7,749	145	7,894	8,028	5	8,033
Výnosy z prodeje služeb	332	135	467	455	218	673
Výnosy z pronájmu	0	0	0		9	9
Výnosy z prodeje DHM	0	0	0	5	0	5
Čerpání fondů	0	0	0	71	0	71
Ostatní výnosy z činnosti	40	0	40	114	0	114
Úroky	0	0	0	3	0	3
Příspěvek zřizovatele	7,387	0	7,387	7,168	0	7,168
Granty	0	0	0	111	0	111
Výnosy celkem	7,759	135	7,894	7,945	227	8,172
Hospodářský výsledek	10	-10	0	-194	222	28

hospodaření

V průběhu roku došlo k několika změnám v závazných ukazatelích rozpočtu. Došlo ke snížení příspěvku města o 171 tisíc Kč — vypořádání hospodářského výsledku za rok 2024. Knihovna získala dotace na literární festival KRIMINACHT od MK ČR ve výši 101 tisíc Kč a 10 tisíc Kč od Pardubického kraje. Dále získala investiční dotaci ve výši 40 tisíc Kč od MK ČR na pořízení profesionálního návratového boxu. Došlo k převodu 30 tisíc Kč z provozního příspěvku do investičního fondu na nákup návratového boxu. 30 tisíc Kč se převedlo ze mzdových prostředků do provozu, tato změna neměla vliv na příspěvek města.

Vyúčtování závazných ukazatelů rozpočtu k 31.12. 2025

Závazný ukazatel	Upravený rozpočet, příp. schválený	Skutečnost	Překročení (+)	Úspora (-)	% plnění Sk/UR
Příspěvek od města	7,186	7,186		0	100
Náklady na energie	332	368		36	111
Limit mzdových prostředků	4,827	4,826		-1	100
Průměrný přepoč. počet pracovníků	10	10		0	100
Náklady na stravování	61	57		-4	93

Přehled získaných grantů a příspěvků v roce 2025

Poskytovatel	Grant	Název	Získaná částka Kč
Pardubický kraj	Kultura a památková péče	Kriminacht	10.000 Kč
MK ČR	Literární akce	Kriminacht	101.000 Kč
MK ČR	VISK 3	Profesionální návratový box na knihy (investice)	40.000 Kč
MK ČR	Česká knihovna	Česká knihovna	7.200 Kč
Pardubický kraj	Regionální funkce	Služby regionálních funkcí	184.121 Kč
Celkem			342.321 Kč

výroční zpráva

dle zákona

Výroční zpráva o činnosti knihovny Litomyšl v oblasti poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, za rok 2025. Výroční zpráva je zpracována na základě povinnosti vyplývající z ustanovení § 18 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

1. Počet podaných žádostí o informace a počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti – § 18 odst. 1 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb.

V průběhu roku 2025 knihovna neobdržela žádnou písemnou žádost o poskytnutí informací a nebylo vydáno celkem žádné rozhodnutí o odmítnutí žádosti nebo její části.

2. Počet podaných odvolání proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti nebo její části – § 18 odst. 1 písm. b) zákona č. 106/1999 Sb.

Nebyla podána žádná odvolání proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti.

3. Opis podstatných částí každého rozsudku soudu – § 18 odst. 1 písm. c) zákona č. 106/1999 Sb.

Soud nepřezkoumával žádné rozhodnutí o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace.

4. Výčet poskytnutých výhradních licencí – § 18 odst. 1 písm. d) zákona č. 106/1999 Sb.

V roce 2024 nebyla poskytnuta žádná výhradní licence.

5. Počet stížností podaných podle § 16a zákona č. 106/1999 Sb., důvody jejich podání a stručný popis způsobu jejich vyřízení – § 18 odst. 1 písm. e) zákona č. 106/1999 Sb.

Nebyly podány stížnosti.

slovo závěrem

V roce 2025 se nám v Městské knihovně Litomyšl podařilo mnoho skvělých věcí – přibylo nám čtenářů, zvýšil se počet výpůjček dokumentů, rozšířili jsme knižní fond a nabídli pestrý program pro všechny věkové skupiny. Těší mě, že knihovna je stále více místem, kam lidé chodí nejen pro knihy, ale i za setkáváním, vzděláváním a inspirací. Velké poděkování patří mým kolegyním za jejich nasazení, trpělivost a vstřícný přístup ke čtenářům a návštěvníkům.

To vše by nebylo možné bez pomoci našich partnerů. V první řadě bych ráda poděkovala vedení města nejen za finanční podporu knihovny. Díky důvěře v nás vložené můžeme realizovat různorodé aktivity a nabízet kvalitní služby obyvatelům našeho města. Dále bych chtěla poděkovat Pardubickému kraji a Ministerstvu kultury České republiky, tyto instituce formou dotací podpořily profesní, vzdělávací a kulturní akce.

Velmi bych chtěla poděkovat za celoroční pomoc našim dobrovolníkům z řad obyvatel města a studentů. Dobrovolníci pomáhají při organizaci přednáškových cyklů U3V, připravují deskové hry pro veřejnost, pomáhají s přeznačováním knižního fondu a administrativními činnostmi. Velký dík patří studentkám gymnázia za vedení Mobilní pohotovosti a studentkám SPgŠ za neocenitelnou pomoc na dětském oddělení. Stejně tak děkuji regionálním knihovnicím za vzorné vedení obecních knihoven.

Chci také poděkovat spolupracujícím organizacím a školám, bez jejich spolupráce a pomoci by nebylo možné uskutečnit mnoho akcí. Děkuji především 1. ZŠ Zámecká, 2. ZŠ U Školek, 3. ZŠ T. G. Masaryka, Školamyšli, SPgŠ a VOŠ Litomyšl, Gymnázium A. Jiráka Litomyšl, ZUŠ Bedřicha Smetany Litomyšl a dalším školám z Litomyšle a okolí, Městské galerii Litomyšl, Městské knihovně ve Svitavách, Farní charitě Litomyšl, SVČ Litomyšl, Ruce pro život, o.p.s., Univerzitě Pardubice, Regionálnímu muzeu v Litomyšli, Zámeckému návrší Litomyšl, obcím s obecní knihovnou a také všem spisovatelům, přednášejícím a externím lektorům.

Věřím, že se nám společně daří vytvářet prostor, který je otevřený všem, kdo mají zájem o knihy, kulturu, rozvoj komunity a celoživotní vzdělávání. Zároveň vím, že nás čekají další výzvy – v roce 2026 především rekonstrukce prostor určených návštěvníkům a oprava střechy. Věřím, že se z knihovny postupně stane místo, kde se čtenáři i knihovnice budou rádi potkávat a cítit se zde dobře. Těším se na další rok, kdy budeme pokračovat v tom, co nás baví – vytvářet přívětivé místo, kde si každý najde to své.

Ing. Iva Pekníková
ředitelka

Výroční zpráva 2025
Městská knihovna Litomyšl, příspěvková organizace

Autor: Ing. Iva Pekníková
Redakční práce: Mgr. Cecílie Jansová & Bc. Veronika Pavlišová
Litomyšl, březen 2026